

Odporúčania týkajúce sa transparentnosti pre systém IMI

Pravidlá vnútorného trhu EÚ poskytujú ľuďom a podnikom právo na voľný pohyb v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) na pracovné, študijné alebo iné účely. Keďže váš orgán je zapojený do postupov spolupráce pri uplatňovaní týchto pravidiel prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu (IMI), ste povinní vymieňať si informácie s príslušnými orgánmi v iných krajinách, a teda spracúvať osobné údaje.

To znamená, že ako prevádzkovateľ údajov musíte dodržiavať všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)[1], ktoré je priamo uplatniteľné v celom EHP. Podľa GDPR zohrávajú povinnosti transparentnosti kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní práv dotknutých osôb v súvislosti so spracúvaním ich osobných údajov.

Nasledujúce odporúčania sú určené na to, aby vám ako prevádzkovateľovi údajov pomohli pri dodržiavaní ustanovení GDPR o ochrane údajov, ktoré sa týkajú informácií, ktoré sa majú poskytnúť dotknutým osobám v súvislosti so spracúvaním údajov, ktoré vykonáva váš orgán pri používaní IMI.

V odporúčaniach sa stručne opisuje, aké informácie sa musia poskytovať dotknutým osobám a kedy a ako sa tieto informácie musia poskytovať podľa GDPR v kombinácii s nariadením o IMI[2].

Vaše povinnosti ako aktéra v rámci IMI sú stanovené v nariadení o IMI.

V tomto nariadení sa stanovuje[3], že subjekt IMI, ktorý je prevádzkovateľom údajov, zabezpečí, aby dotknuté osoby boli *čo najskôr* informované o spracúvaní ich osobných údajov v IMI a o totožnosti a kontaktných údajoch prevádzkovateľa a zástupcu prevádzkovateľa, ak existuje. Musia byť tiež informovaní o svojich individuálnych právach[4] a o tom, ako ich môžu uplatňovať. Tieto informačné povinnosti je potrebné dodržiavať v súlade s GDPR[5].

Ustanovenia GDPR o transparentnosti a informačných povinnostiach[6] sa preto vzťahujú aj na spracúvanie osobných údajov v systéme IMI a musia sa dodržiavať, aby sa zabezpečilo dodržiavanie

[1] Nariadenie (EÚ) 2016/679 (GDPR).
[2] Nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 (nariadenie o IMI).
[3] Článok 18 nariadenia o IMI.
[4] Článok 19 nariadenia o IMI.
[5] Odkaz v nariadení 1024/2012 na smernicu 95/46/ES sa vykladá ako odkaz na GDPR podľa článku 94 ods. 2 GDPR.
[6] Článok 12 až 14 GDPR.

zásady transparentnosti[7]. To vyžaduje, aby sa osobné údaje vo vzťahu k dotknutej osobe spracúvali spravodlivým a transparentným spôsobom. Ako aktér IMI a prevádzkovateľ údajov musíte byť schopný preukázať dodržiavanie tejto zásady[8]. Okrem toho GDPR zabezpečuje ochranu práv dotknutej osoby vnútroštátnymi orgánmi na ochranu údajov[9], a to aj v prípade, že sa jej údaje spracúvajú v systéme IMI.

I. Aké informácie by sa mali poskytnúť?

Pri poskytovaní informácií dotknutej osobe podľa GDPR je dôležité zistiť, či sú údaje získané priamo od dotknutej osoby alebo z iného zdroja. Toto rozlíšenie určuje rozsah informačných povinností a prípadné výnimky. Upozorňujeme, že aj v tejto súvislosti sa musia dodržiavať požiadavky platných vnútroštátnych právnych predpisov.[10]

Ste povinní konať primerane, aby ste dotknutým osobám poskytli príslušné informácie v súlade s článkami 13 a 14 GDPR.

1. Informačná povinnosť v prípade priameho získavania od dotknutej osoby

Podľa článku 13 GDPR musíte z vlastnej iniciatívy poskytnúť dotknutej osobe určité informácie, ak boli osobné údaje získané priamo od dotknutej osoby. Dotknutá osoba by mala byť informovaná aspoň o týchto skutočnostiach:

- meno a kontaktné údaje prevádzkovateľa, t. j. orgánu verejnej správy, ktorý údaje spracúva;
- kontaktné údaje zodpovednej osoby (DPO);
- účely a právny základ spracúvania osobných údajov, pričom každý účel zodpovedá príslušnému právnemu základu; v prípade, že je spracúvanie údajov založené na plnení zákonnej povinnosti, ktorá sa na vás vzťahuje[11], môžete uviesť právny odkaz;
- príjemcovia alebo kategórie príjemcov osobných údajov;
- doba uchovávania údajov alebo, ak nie je možné poskytnúť konkrétny termín, kritériá použité na určenie tohto obdobia;
- odkaz na práva dotknutej osoby, vysvetlenie, čo tieto práva sú a ako ich uplatniť;
- právo podať sťažnosť dozornému orgánu na ochranu údajov (pozn.: v podmienkach SR ide o návrh na začatie konania).

Ak je to relevantné: vykonávanie automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania spolu s informáciami o použitom postupe, ako aj o rozsahu a zamýšľaných účinkoch spracúvania pre dotknutú osobu.

Upozornenie:

[7] Článok 5 ods. 1 písm. a) GDPR.
[8] V zmysle článku 5 ods. 2 GDPR.
[9] Článok 21 ods. 1 nariadenia o IMI.
[10] Článok 20 nariadenia o IMI.
[11] V zmysle článku 6 ods. 1 písm. c) alebo článku 9 ods. 2 GDPR.

Tento zoznam nie je úplný. Ďalšie informácie musia byť dotknutej osobe poskytnuté v súlade s článkom 13 ods. 2 GDPR a článkom 13 ods. 3 GDPR, ak sú splnené určité podmienky.

2. Informačná povinnosť v prípade získavania od tretích osôb

Ak osobné údaje neboli získané priamo od dotknutej osoby, ale z iných zdrojov, článok 14 GDPR predpisuje, ktoré informácie sa majú poskytnúť. V tejto situácii musí byť dotknutá osoba okrem všetkých informácií požadovaných článkom 13 GDPR, ako je uvedené vyššie, informovaná aj o kategóriách osobných údajov, ktoré sa o nej spracúvajú. Je to preto, že v prípade, ak dotknutá osoba neposkytla svoje údaje sama, nebude ešte o tom vedieť. Okrem toho pri získavaní údajov od tretích strán musíte dotknutú osobu informovať aj o zdroji, z ktorého ste získali jej osobné údaje.

Tieto informácie sa musia dotknutým osobám oznámiť v primeranej lehote[12] od získania údajov, najneskôr však do jedného mesiaca. Ak sa osobné údaje používajú na komunikáciu s dotknutou osobou, táto informácia sa oznámi najneskôr v čase prvého kontaktu. Ak sa zamýšľa poskytnutie inému príjemcovi, informácie sa sprístupnia najneskôr v čase prvého poskytnutia.

3. Informácie v prípade zmeny účelu

Priame aj nepriame získavanie vyžaduje, aby boli dotknuté osoby informované pred zmenou účelu v súlade s článkom 13 ods. 3 a článkom 14 ods. 4 GDPR. K zmene účelu môže dôjsť napríklad vtedy, ak sú osobné údaje poskytnuté tretím stranám.

4. Výnimky z povinnosti poskytovania informácií

Ak dotknutá osoba má už dané informácie, informačné povinnosti podľa článkov 13 a 14 GDPR sa neuplatňujú. V prípade získavania údajov treťou stranou sa informačná povinnosť neuplatňuje, ak sa to ukáže ako nemožné, alebo by si to vyžadovalo neprimerané úsilie, ak spôsob získavania údajov výslovne upravuje zákon, alebo ak údaje podliehajú povinnosti mlčanlivosti, ktorá je upravená zákonom.

Okrem toho GDPR a niektoré národné predpisy upravujú ďalšie výnimky.

II. Ako by sa mali poskytovať informácie

Dôležitý je nielen obsah informácií, ale aj spôsob, akým sa informácie poskytujú jednotlivcom. Osobitná pozornosť by sa mala venovať určeným adresátom, aby sa zabezpečilo, že jazyk je jasný a primeraný a že správa bude ľahko zrozumiteľná.

Na druhej strane dostupnosť informácií do značnej miery závisí od formátu, v ktorom sa poskytujú. Vezmite prosím do úvahy, že jednotlivci môžu pri interakcii s orgánmi verejnej moci uprednostňovať alternatívy k online službám vrátane osobnej účasti a fyzickej korešpondencie. Buďte pripravení umožniť to v prípade potreby.

5. Zabezpečenie požiadaviek na informácie v súlade s článkom 12 GDPR

[12] Pre viac informácií viď článok 14 ods. 3 GDPR.

Podľa článku 12 GDPR musia byť informácie formulované jasne a jednoducho a v stručnej, transparentnej, zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme.

Informácie uvedené v článkoch 13 a 14 GDPR sa poskytujú písomne, alebo ak je to vhodné, inými prostriedkami vrátane elektronických. Prevádzkovatelia by mali vziať do úvahy, že ak je to možné, dotknuté osoby čoraz viac uprednostňujú komunikáciu s orgánmi verejnej moci na diaľku. Informácie o transparentnosti by preto mali zohľadňovať túto skutočnosť a mali by byť upravené tak, aby boli pre čitateľa vždy primerané a zrozumiteľné.

Organizácie používajúce IMI by mali mať zavedené procesy, ktoré zabezpečia, že informácie budú dotknutým osobám sprístupnené vo vhodnej forme. Okrem procesných pravidiel musí byť v návrhu procesu stanovená definícia zodpovedností. Poskytnutie informácií by malo byť zdokumentované.[13]

Okrem informácií poskytovaných priamo dotknutej osobe sa spravidla odporúča transparentné informácie zverejniť prostredníctvom iných médií, teda poskytnúť všeobecné informácie o spracúvaní údajov v IMI na vašom webovom sídle.[14]

6. Implementácia postupov zaručujúcich práva dotknutej osoby podľa článku 12 GDPR

Mali by sa zaviesť technické a organizačné opatrenia na zaručenie práv dotknutej osoby. Okrem určenia zodpovedností a procesných záruk (napr. kontroly totožnosti v prípade potreby) to môže v potrebnom rozsahu zahŕňať aj povinnosti protokolovania. Dôrazne sa odporúča, aby sa tieto technické a organizačné opatrenia vykonávali záväzným a transparentným spôsobom a prostredníctvom interných postupov.

Musia sa stanoviť spôsoby na uľahčenie výkonu práv dotknutej osoby.[15] Organizácia využívajúca IMI by mala napríklad zabezpečiť, aby dotknuté osoby mohli žiadosti podávať elektronicky. Okrem toho sú prevádzkovatelia povinní odpovedať na žiadosti dotknutých osôb, ktoré si uplatňujú svoje práva, bezodkladne, v zásade najneskôr do jedného mesiaca od prijatia žiadosti. Ak tomu tak nie je, musia vysvetliť dôvody zmeškania lehoty, neprijatia opatrenia alebo odmietnutia žiadosti.

III. Práva dotknutej osoby podľa GDPR

Povinnosti týkajúce sa transparentnosti umožňujú dotknutým osobám vykonávať ich práva. Jednotlivci, ktorých osobné údaje získavajú, uchovávajú alebo inak spracúvajú orgány verejného sektora pri používaní IMI, majú práva týkajúce sa ich osobných údajov[16]. Vy ako prevádzkovateľ údajov musíte uľahčiť výkon týchto práv podľa článkov 15 až 22 GDPR.

7. Zoznam práv dotknutej osoby

Znamená, že dotknuté osoby majú vo vzťahu k IMI minimálne tieto práva, a to aj v závislosti od právneho základu spracúvania údajov a od akýchkoľvek vnútroštátnych výnimiek:

- právo na prístup (článok 15 GDPR)

[13] Článok 5 ods. 1 písm. a) a ods. 2 GDPR
[14] Odkaz na webové sídlo Európskej komisie a národných koordinátorov IMI
[15] Článok 12 a odôvodnenie 59 GDPR
[16] Článok 19 nariadenia o IMI v spojení s kapitolou III GDPR

- právo na opravu (článok 16 GDPR)
- právo na vymazanie (článok 17 ods. 1 GDPR) a právo na zabudnutie (článok 17 ods. 2 GDPR)
- právo na obmedzenie spracúvania (článok 18 GDPR)
- právo namietať (článok 21 GDPR)

Pri prijatí žiadosti od dotknutej osoby musíte zabezpečiť, aby bola vybavená v plnom súlade s GDPR.

Dotknutá osoba musí dostať odpoveď bez zbytočného odkladu a v každom prípade do jedného mesiaca od prijatia žiadosti. Uvedenú lehotu je možné v prípade potreby predĺžiť o ďalšie dva mesiace. V takom prípade ste povinní dotknutú osobu informovať o dôvodoch oneskorenia, a to do jedného mesiaca od prijatia žiadosti.

Ak na základe žiadosti nepodniknete žiadne kroky, ste povinní dotknutú osobu bezodkladne informovať, v každom prípade do jedného mesiaca, o dôvodoch takéhoto odmietnutia spolu s možnosťou podať sťažnosť dozornému orgánu (pozn.: v podmienkach SR ide o návrh na začatie konania) alebo uplatniť súdny prostriedok nápravy.

Akékoľvek informácie poskytnuté dotknutým osobám musia byť poskytnuté bezplatne, pokiaľ žiadosti dotknutej osoby nie sú zjavne neopodstatnené alebo neprimerané; v takýchto prípadoch môže byť dotknutej osobe účtovaný primeraný poplatok zohľadňujúci administratívne náklady spojené s vybavením žiadosti. Dôkazné bremeno je na vás ako na prevádzkovateľovi údajov.

Ak existujú pochybnosti o totožnosti dotknutej osoby, je možné požiadať o doplňujúce informácie s cieľom uistiť sa, že osoba, ktorá o informáciu žiada, je dotknutou osobou.

7.1 Právo na prístup podľa článku 15 GDPR

Článok 15 GDPR poskytuje dotknutým osobám právo na prístup. Právo na prístup je výslovne uznané Chartou základných práv EÚ[17], a preto je jedným z najdôležitejších práv dotknutej osoby podľa GDPR. Často je základom pre výkon iných práv dotknutej osoby, ako sú žiadosti o opravu a vymazanie.

Dotknutú osobu je potrebné na základe jej žiadosti informovať, či sa jej osobné údaje spracúvajú, a ak áno, o aké údaje ide. To znamená, že dotknutú osobu je potrebné informovať aj v prípade, že sa nespracúvajú žiadne osobné údaje. Toto právo zahŕňa tri rôzne zložky[18]:

- potvrdenie o tom, či sú osobné údaje osoby žiadajúcej o prístup spracúvané alebo nie,
- prístup k osobným údajom - dotknutá osoba musí mať možnosť stiahnuť si svoje údaje v bežne používanej elektronickej forme alebo získať (papierovú) kópiu týchto údajov,
- prístup k informáciám o spracúvaní.

Dotknutej osobe musí byť poskytnutá kópia osobných údajov, ktoré sa spracúvajú.

Okrem toho má dotknutá osoba právo získať nasledujúce informácie:

- účely spracúvania;
- kategórie osobných údajov, ktoré sú spracúvané;

[17] Článok 8 ods. 2 Charty.
[18] Usmernenia 1/2022 k právam dotknutých osôb – Právo na prístup, verzia 2.0 EDPB

- príjemcovia alebo kategórie príjemcov, ktorým boli alebo budú osobné údaje poskytnuté, najmä príjemcovia v tretích krajinách alebo medzinárodné organizácie;
- doba uchovávania alebo, ak to nie je možné, kritériá na určenie tejto doby;
- existencia práv dotknutej osoby na opravu, vymazanie, obmedzenie spracúvania; namietanie založené na konkrétnej situácii dotknutej osoby;
- právo podať sťažnosť dozornému orgánu (pozn.: v podmienkach SR ide o návrh na začatie konania);
- v prípade zhromažďovania treťou stranou informácie o pôvode údajov.

Ak je to relevantné: existencia automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania, ako aj informácie o použitom postupe, ako aj o rozsahu a zamýšľaných účinkoch spracúvania pre dotknutú osobu.

Ak je to relevantné: ak sa údaje prenášajú do tretej krajiny, informácie o primeraných zárukách na ochranu údajov.

Ak sa žiadosť podáva elektronickými prostriedkami, údaje a akékoľvek ďalšie informácie sa musia poskytnúť v bežne používanej elektronickej forme, pokiaľ dotknutá osoba nepožiada inak.[19]

Pri odosielaní údajov dotknutej osobe musíte zabezpečiť primeranú úroveň bezpečnosti, najmä ak ide o osobitné kategórie osobných údajov. Preto musí prevádzkovateľ pri výbere spôsobu prenosu elektronického súboru dotknutej osobe zohľadniť požiadavky na bezpečnosť údajov. To môže zahŕňať použitie šifrovania, ochrany heslom atď.

Upozornenie:

Týmto právom nie sú dotknuté práva a slobody iných, najmä osobných údajov tretích osôb.[20]

7.2 Právo na opravu podľa článku 16 GDPR

Podľa článku 16 GDPR majú dotknuté osoby právo získať od prevádzkovateľa opravu nesprávnych osobných údajov alebo so zreteľom na účely spracúvania doplnenie neúplných osobných údajov.

Ide napríklad o informácie, ktoré sú objektívne v rozpore s realitou, napr. nesprávne meno alebo dátum narodenia, alebo neúplné údaje, alebo údaje, ktoré sa stali zastaranými, pretože neboli aktualizované. Oprava nesprávnych osobných údajov musí byť vykonaná bez zbytočného odkladu.

7.3 Právo na vymazanie („právo na zabudnutie“) podľa článku 17 GDPR

Podľa článku 17 ods. 1 GDPR majú dotknuté osoby za určitých podmienok právo bez zbytočného odkladu nariadiť vymazanie svojich osobných údajov. Podľa článku 17 ods. 1 písm. a) GDPR musia byť údaje vymazané, ak už nie sú potrebné na účely, na ktoré sa získavali alebo inak spracúvali. Okrem toho musia byť osobné údaje vymazané, ak (už) neexistuje právny základ pre spracúvanie. Ide napríklad o prípad, keď sa odvolá súhlas, na základe ktorého sa spracúvanie zakladalo, ak sa údaje spracúvali nezákonne, alebo je potrebné údaje vymazať podľa zákonného ustanovenia. Ďalšie

[19] Článok 12 ods. 1 GDPR
[20] Článok 15 ods. 4 GDPR

uchovávanie údajov je neprípustné, pokiaľ neplatí niektorá z výnimiek uvedených v článku 17 ods. 3 GDPR.

Podľa nariadenia o IMI sa musí oprava alebo vymazanie údajov vykonať čo najskôr, najneskôr však 30 dní po doručení žiadosti od dotknutej osoby.[21] Táto lehota je v súlade s jednomesačnou lehotou stanovenou podľa GDPR. Podľa nariadenia o IMI, ak dotknutá osoba spochybňuje správnosť alebo zákonnosť údajov zablokovaných v IMI, táto skutočnosť sa musí zaznamenať spolu so správnymi, opravenými informáciami.[22]

7.4 Právo na obmedzenie spracúvania podľa článku 18 GDPR

Podľa článku 4 ods. 3 GDPR, obmedzenie spracúvania je označenie uchovávaných osobných údajov s cieľom obmedziť ich spracúvanie v budúcnosti. Podľa článku 18 ods. 1 GDPR sa obmedzenie spracúvania musí vykonať na žiadosť dotknutej osoby:

- ak dotknutá osoba spochybňuje správnosť osobných údajov, a to po dobu umožňujúcu prevádzkovateľovi overiť správnosť osobných údajov;

- ak je spracúvanie protizákonné a dotknutá osoba namieta proti vymazaniu osobných údajov a namiesto toho požiadala o obmedzenie použitia údajov;

- ak prevádzkovateľ už nepotrebuje osobné údaje na účely spracúvania, ale dotknutá osoba ich potrebuje na preukázanie, uplatňovanie alebo obhajovanie právnych nárokov[23]. V tomto prípade sa musia posúdiť záujmy dotknutej osoby v porovnaní so záujmom o vymazanie;

- ak dotknutá osoba namietala proti spracúvaniu podľa článku 21 ods. 1 GDPR.

7.5 Právo namietať podľa článku 21 GDPR

Článok 21 ods. 1 GDPR v zásade udeľuje dotknutej osobe všeobecné právo namietať proti spracúvaniu údajov, ktoré môže byť samo osebe zákonné. Po prijatí námietky prevádzkovateľ už nemôže tieto osobné údaje spracúvať, pokiaľ nepreukáže závažný oprávnený dôvod, ktorý prevažuje nad záujmami dotknutej osoby, alebo ak spracúvanie slúži na preukázanie, uplatnenie alebo obhajovanie právnych nárokov.

Právo namietať podľa článku 21 ods. 1 GDPR je možné uplatniť, ak je spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na:

- plnenie úlohy zverenej prevádzkovateľovi, ktorá je vo verejnom záujme alebo sa vykonáva pri výkone verejnej moci[24];

- ochranu oprávnených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany a ak záujmy alebo základné práva a slobody dotknutej osoby neprevažujú nad týmto záujmom.[25] Malo by sa však

[21] Článok 19 ods. 1 nariadenia o IMI
[22] Článok 19 ods. 2 nariadenia o IMI
[23] Článok 18 ods. 1 písm. c) GDPR
[24] Článok 6 ods. 1 písm. e) GDPR
[25] Článok 6 ods. 1 písm. f) GDPR

zdôrazniť, že tento právny základ sa nesmie vzťahovať na spracúvanie údajov vykonávané orgánmi verejnej moci pri plnení ich úloh.

Námietka musí byť v zásade odôvodnená. To znamená, že dôvody na námietku by nemali vyplývať z okolností spracúvania ako takých, ale musia vychádzať z konkrétnej situácie dotknutej osoby. Po prijatí námietky musí prevádzkovateľ porovnať záujmy. Pokiaľ prevádzkovateľ nepreukáže, že platí niektorý z vyššie uvedených dôvodov, predmetné osobné údaje sa už nesmú spracúvať a v zásade musia byť vymazané.[26]

Upozornenie: Článok 21 GDPR nie je možné uplatniť, ak je spracúvanie zo strany prevádzkovateľa nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti, ako je ustanovené v článku 6 ods. 1 písm. c) GDPR.

Ďalšie informácie o povinnostiach týkajúcich sa transparentnosti možno nájsť aj v usmerneniach o transparentnosti podľa nariadenia 2016/679 pracovnej skupiny zriadenej podľa článku 29 a schválených EDPB 25. mája 2018 (WP 260, rev. 01).

Môžete sa tiež obrátiť na svoj vnútroštátny orgán na ochranu osobných údajov.

Poznámka
Toto je neoficiálny preklad dokumentu s názvom *Recommendations on IMI transparency obligations*, dostupný na webovom sídle Výboru pre koordinovaný dozor (CSC):
IMI Reports - Coordinated Supervision Committee | European Data Protection Board

[26] Článok 17 ods. 1 písm. c) GDPR